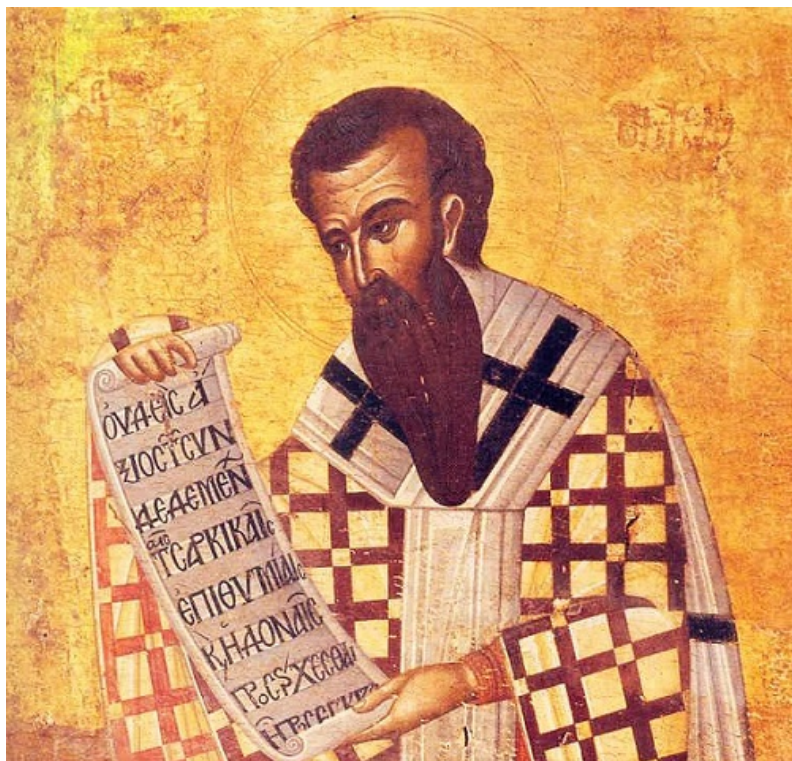

16 Ιουνίου 2020

Μέγας Βασίλειος: Στους οδοιπόρους η νηστεία είναι καλός συνταξιδιώτης!

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Απαύγασμα πατερικής Σοφίας](#)

Μέγας Βασίλειος.

Η προτροπή του Μεγάλου Βασιλείου για τη νηστεία

1. «Παρηγορείτε, λέγει, ιερείς τον λαό· ομιλήσατε στα αυτιά της Ιερουσαλήμ» (Ησ. 40, 1-2). Η φύση του λόγου είναι ικανή, των μεν φιλοπόνων να εντείνει τις δυνάμεις, των δε σκνηρών και νωθρών να διεγείρει την προθυμία. Για τούτο μεν οι στρατηγοί, όταν παρατάσσουν τον στρατό για την μάχη, μεταχειρίζονται τους προτρεπτικούς λόγους πριν από τους αγώνες, και τόση δύναμη έχει η παραίνεση, ώστε σε πολλούς εμπνέει πολλές φορές ακόμη και περιφρόνηση του θανάτου.

Οι γυμναστές δε και οι εκπαιδευτές, όταν οδηγούν τους αθλητές στους αγώνες των σταδίων, κάνουν πολλές προτροπές περί του ότι πρέπει να μοχθούν για τα στεφάνια, ώστε και πολλοί να πείθονται με την φιλοτιμία στη νίκη να περιφρονούν τα σώματα.

Για τούτο λοιπόν και σε μένα που παρατάσσω τους στρατιώτες του Χριστού προς τον πόλεμο κατά των αοράτων εχθρών και που προετοιμάζω με την εγκράτεια τους αθλητές της ευσεβείας για τα στεφάνια της δικαιοσύνης, είναι αναγκαίος ο προτρεπτικός λόγος.

Τι λοιπόν λέγω αδελφοί; Ότι αυτοί που μελετούν την τακτική του πολέμου και ασκούνται στις παλαισטרές, φυσικό είναι με την αφθονία της τροφής να παχαίνουν τους εαυτούς τους, ώστε δυναμικότερα να καταπιάνονται με τους αγώνες· αυτοί δε «που δεν παλεύουν με αίμα και σάρκα, αλλά με τις αρχές, με τις εξουσίες, με

τους κοσμοκράτορες του σκότους τούτου, με τα πνευματικά της πονηρίας» (Εφεσ. 6, 12), αυτοί είναι ανάγκη να ασκούνται για τον πόλεμο αυτόν με τη νηστεία και την εγκράτεια.

Διότι το μεν λάδι παχαίνει τον αθλητή, η δε νηστεία ισχυροποιεί τον ασκητή της ευσεβείας. Ωστε όσον αφαιρείς από την σάρκα, τόσον θα κάμεις να απαστράπτει η ψυχή από την πνευματική λαμπρότητα.

Διότι όχι με σωματικές δυνάμεις, αλλά με την καρτερία της ψυχής και την υπομονή στις θλίψεις επιτυγχάνεται η κυριαρχία προς τις αόρατες δυνάμεις.

Γιατί η νηστεία είναι ωφέλιμη;

2. Η νηστεία μεν λοιπόν είναι ωφέλιμη για όλο τον χρόνο, για αυτούς που την προτιμούν (διότι ούτε η δαιμονική επήρεια δεν αποθρασύνεται κατά του νηστευτή, και οι φύλακες της ζωής μας άγγελοι με περισσότερη προθυμία παραμένουν στους καθαρισμένους στην ψυχή από τη νηστεία). πολύ δε περισσότερο τώρα, όποτε σε όλη την οικουμένη διαδίδεται το κήρυγμα.

Και ούτε κάποιο νησί, ούτε ήπειρος, ούτε πόλη, ούτε έθνος, ούτε άκρη της γης, υπάρχει που να μην ακούεται το κήρυγμα. Αλλά και τα στρατόπεδα και οι οδοιπόροι και οι ναύτες και οι έμποροι, όλοι ομοίως και ακούουν την διδασκαλία και με χαρά την υποδέχονται.

Ωστε κανείς να μην εξαιρέσει τον εαυτό του από τον κατάλογο των νηστευτών, σ' αυτόν συμπεριλαμβάνονται όλα τα γένη και κάθε ηλικία και όλες οι διαφορές των αξιωμάτων. Άγγελοι είναι που απογράφουν σε κάθε εκκλησία τους νηστευτές.

Πρόσεχε μη στερηθείς για την μικρή ηδονή των φαγητών την απογραφή του αγγέλου, υπόδικο δε κάνεις τον εαυτό σου στο στρατολόγο, για δίκη επί λιποταξία. Μικρότερος είναι ο κίνδυνος κάποιου που πέταξε την ασπίδα στην μάχη να τιμωρηθεί παρά να φανεί ότι απορρίπτει το μεγάλο όπλο της νηστείας.

Είσαι πλούσιος; Μην βρίζεις τη νηστεία, απαξιώνοντας να την κάνεις ομοτράπεζο· μήτε να την αποπέμψεις από το σπίτι σου ατιμασμένα από την ηδονή, για να μην σε καταγγείλη κάποτε στο νομοθέτη των νηστειών και σου επιφέρει πολλαπλάσια την στέρση από καταδίκη, η σωματική αρρώστια, ή κάποια άλλη δυσχερή περίσταση.

Ο φτωχός να μην ειρωνεύεται τη νηστεία, διότι από πολύ παλαιά την έχει συγκάτοικο και ομοτράπεζο.

Στις γυναίκες δε όπως η αναπνοή, έτσι και η νηστεία είναι οικεία και φυσιολογική.

Τα παιδιά, όπως τα θαλαρά από τα φυτά, με το νερό της νηστείας ας ποτίζονται.

Στους μεγαλύτερους ελαφρώνει τον κόπο η παλαιά οικείωση με αυτή· διότι οι

κόποι που έχουν εμπεδωθεί κατόπιν μακράς συνηθείας, δεν προκαλούν τόσο πόνο στους γυμνασμένους.

Στους οδοιπόρους η νηστεία είναι καλός συνταξιδιώτης. Διότι όπως ακριβώς η τρυφή τους αναγκάζει να σηκώνουν βάρη, κουβαλώντας μαζί τους τις απολαύσεις, έτσι η νηστεία τους κάνει ελαφρούς και ευκίνητους.

Έπειτα, όταν αναγγελθεί εκστρατεία έξω από τα όρια της χώρας, τα αναγκαία, όχι εκείνα που είναι για τέρψη, προμηθεύονται οι στρατιώτες· εμείς δε που εξερχόμαστε στον πόλεμο κατά των αοράτων εχθρών και μετά τη νίκη αυτών τρέχουμε προς την ουράνιο πατρίδα, δεν θα αρμόζει πολύ περισσότερο, σαν να τρεφόμαστε σε στρατόπεδο, να αρκούμαστε σ' αυτά τα αναγκαία;

Συνεχίζεται...

Μέγας Βασίλειος: Λόγος Β' για τη Νηστεία. Απόδοση στην νεοελληνική Δημήτριος Αθανασόπουλος, (θεολόγος) εκδόσεις Νεκτάριος Παναγόπουλος.